

Forestillinger. Havørreden som myte og lidenskab

Der er få fisk, der har den samme tiltrækningskraft som havørreden. Havørreden fascinerer, fordi den er en ultimativ fisk. Havørreden fascinerer, fordi den er designet til perfektion af naturen. Den er på én gang både skrøbelig og umådelig stærk, hvilket afkræver lige dele respekt og mådehold. Men den er også på samme tid både let og til tider uhyre vanskelig at fange. Det er midt i dette paradoks, at kystfluefiskeren må forsøge at tilpasse sit fiskeri til havørredens natur og uforudsigelige forudsigelighed. Det er aldrig omvendt. Nogle gange lykkedes det, de fleste gange vinder havørreden. Det er et grundvilkår i kystfluefiskeriet, som vi bliver nødt til at erkende og acceptere. Gør man det, så bliver det meget enklere at være kystfluefisker.

En del af svaret på, hvorfor havørreden alligevel fascinerer og bjergtager, skal findes i dette paradoks. Jeg har tit undret mig over, hvorfor jeg kunne blive ved at finde motivation og gejst, når fiskeriet var allersværest. Svaret var i virkeligheden ret enkelt. Paradokset rummer alt det, som konstituerer begrebet udfordring. Kystfluefiskeriet efter havørred er *udfordrende*. Men hvad vil det sige, at noget er udfordrende i forhold til kystfluefiskeriet? Begrebet udfordring kan defineres på to niveauer. For det første stiller begrebet 'udfordring' en række intellektuelle og kreative krav til den opgave, der skal løses. For det andet implicerer begrebet 'udfordring' en handling, hvor man netop udfordrer nogen eller noget. Hvis vi overfører dette til kystfluefiskeriet, så bliver det tydeligt, hvorfor det giver mening at anskue kystfluefiskeriet som en udfordring. Når vi fisker efter havørreden på de danske kyster, så udfordrer vi både havørreden og os selv – og vi er samtidigt nødt til at agere både intellektuelt og kreativt, hvis vi skal få havørreden til at tage vores fluer. Det er kombinationen af ihærdighed, nysgerrighed, koncentration, kreativitet og dygtighed, samt den forløsende energi og beruselse, når havørreden endelig tager fluen, der udgør, hvad jeg vil kalde for kystfluefiskeriets *essens*, som vi skaber igennem de valg, vi træffer som kystfluefiskere. Der er ikke noget forudbestemt ved kystfluefiskeriet. Kystfluefiskeri er en livsform og en tilværelsespraksis; en måde at eksistere på som menneske. Det er derfor, at kystfluefiskeri er mere end bare oplevelserne på kysten.

Havørreden bliver i denne optik en mytisk fisk. Havørreden er mere end bare en havørred. Når vi jagter havørreden, så jagter vi mere end bare et bytte, som vi kan spise eller genudsætte. Vi forsøger at komme nærmere på selve meningen med tilværelsen. Det er også derfor, at tabet af en stor fisk sætter sig i kødet på én som et uafrysteligt minde. Når vi fighter og mærker drømmefisken, har vi fat i selve essensen, selve meningen. Det er en livsbekræftende praksis og oplevelse at gennemleve suget og vægten fra den store havørred, der i hugget har vendt med fluen. Den modsatte følelsesmæssige tilstand opstår derimod, når vi mister fisken. Tabsoplevelsen er i symbolsk forstand forbundet med døden, fordi al mening forsvinder for en stund i det øjeblik, hvor krogen mister sit tag i fisken. Man er grædefærdig, men man kommer videre. Den tabte havørred bliver imidlertid installeret som en myte i bevidstheden – og den forsvinder aldrig igen. Det er derfor, det altid er de mistede fisk, vi husker bedst, fordi vi bruger dem til at forklare og derved forstå, hvorfor vi bliver ved med at jage endnu en drømmefisk – helt uden at skelne til andre, måske mere rationelle forklaringer.

Myter har i mange kulturkredse været brugt som tilværelsestolkninger. Myten siger traditionelt noget om, hvad det vil sige at være menneske, fordi de gamle myter forklarer menneskenes og verdens skabelse, naturens kræfter og beretter om gudernes liv. Men alt, der kan gøres til genstand for omtale, kan gøres til en myte. Hvis der er noget, som kystfluefiskere kan fortælle om i timevis, så er det havørreden – eller billeder af havørreder – eller historier om havørreder – både egne og andres. Men der ligger mere i det kommunikative fællesskab end bare *det*. Det er fx derfor, at et billede af en kapital havørred og en stolt kystfisker er mere end bare et billede. Der opstår mere end bare den rene kommunikative meddelelse, fordi myten i billedet, eller i teksten, kommunikerer til det allermest elementære i vores tilværelse. Billedet eller historien bliver en kilde til en drøm, til noget der endnu ikke er sket. Derfor kommunikerer havørredmyten i billedet, eller i vores historier, heller ikke virkeligheden, som den er, men som den ønsker at være eller blive til for den kystfluefisker, der iagttager billedet. "Det var en gudesmuk fisk, en drømmefisk", siger vi til os selv og derved også til de andre inden for det givne fællesskab. Det er de løse, blanke skel. De unikke, sorte prikker. Den transparente, nærmest lysende halefinne, der tilhører en bestemt havørred – men billedet af havørreden bliver altid arketypisk. Havørreden er mere end bare en fisk. Den er på mange måder en myte, der fascinerer.